

IOANA D'ARC: O HIMERĂ FRANȚUZEASCĂ

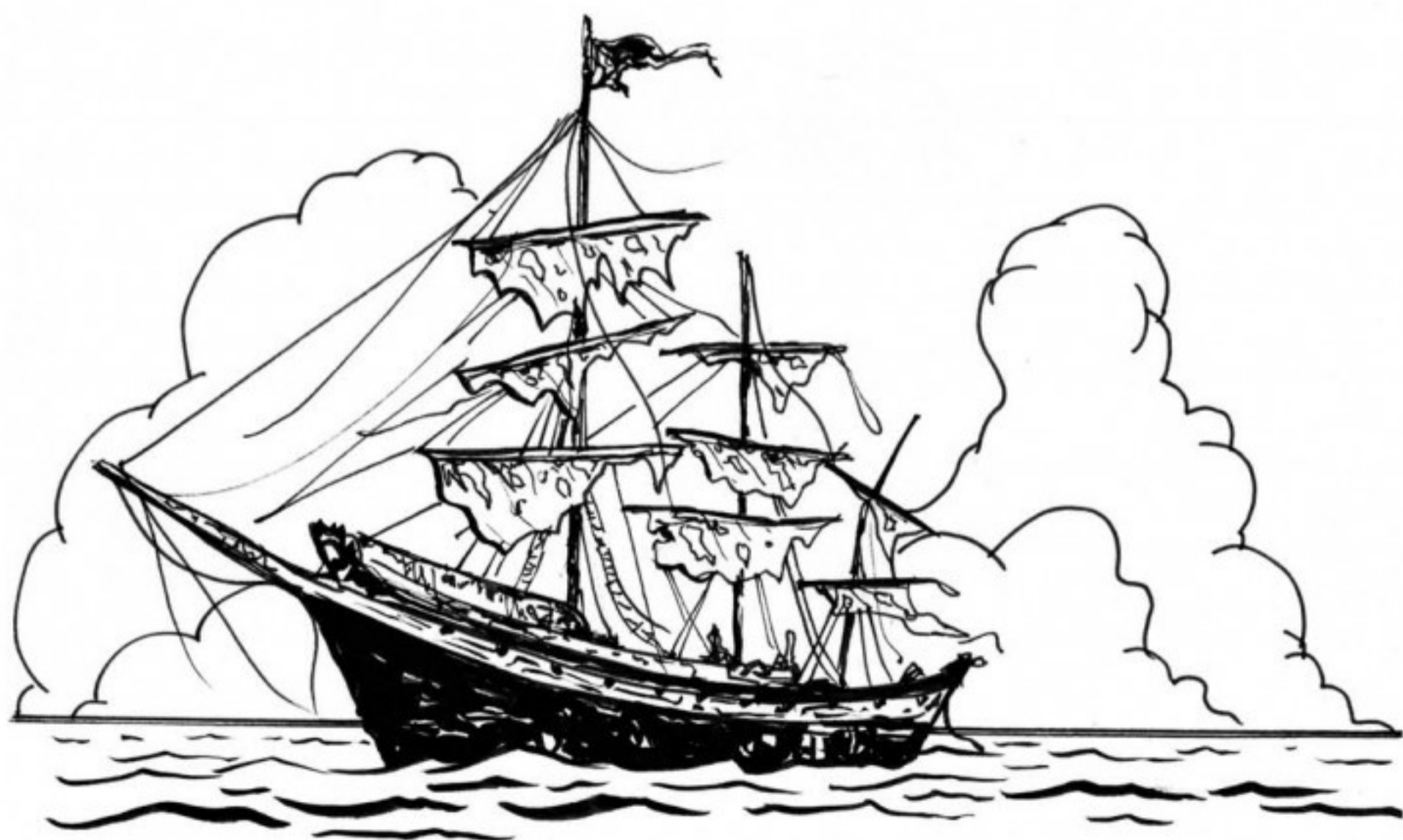
IOANA D'ARC APARE în multe relatări ca o eroină a începutului de secol XV. Se spune că a condus de nenumărate ori armatele franceze spre victorii împotriva invadatorilor englezi și aliaților burgunzi ai acestora, înainte să fie capturată, acuzată de vrăjitorie și arsă pe rug în piața din Rouen. Printre alte lucruri, se pare că aceasta n-a fost franțuzoaică, n-a comandat nicio armată, nici n-a luat parte la lupte și nu a fost executată pentru vrăjitorie. Cum au ajuns astfel de inexactități să construiască acest personaj iconic?

Ioana d'Arc s-a născut în 1412, la Domrémy, în provincia Lorena, un ducat anexat Franței abia în 1766. Tatăl ei a fost Jacques Darche, al cărui nume apare uneori ca Darx, Darc sau chiar Tarce, dar nu d'Arc, pentru că apostroful n-a fost niciodată folosit în numele franțuzești din secolul al XV-lea și nu exista un anumit loc „Arc”, unde ar fi putut să-și aibă originea. Mama ei a fost Isabelle de Vothon, și atât ea, cât și Jacques au ales să fie cunoscuți după prenumele Romée, deși este incert care dintre ei, dacă a fost cazul, a mers în pelerinaj la Roma în scopul obținerii aprobării pentru folosirea unui astfel de nume. Fiica lor a fost botezată Jehannette, nu Jeanne/Joana, și abia în secolul al XIX-lea a apărut numele de Jeanne d'Arc

furtunoase în octombrie 1867; proprietarii au abandonat-o ca pe o epavă și au dispărut cu banii de pe asigurare.

Ulterior, rămășițele navei au fost cumpărate de Richard Haines din New York care, după ce a cheltuit 9 000 de dolari pentru a o readuce într-o stare bună și la o capacitate mai mare de transport, a reînregistrat-o drept *Mary Celeste*, un nume inspirat de la Maria Celeste, fiica ilegitimă a lui Galileo și a amantei sale, Marina Gamba.

La sfârșitul lui octombrie 1872, *Mary Celeste* era la dană, pe New York' East River, încărcată cu 1 701 de butoaie de alcool brut cu direcția Genova. Cu încărcătura estimată la 35 000 de dolari și asigurată complet, a ridicat pânzele pe 7 noiembrie, avându-l la cârmă pe noul ei căpitan și coproprietar, Benjamin Briggs; de asemenea, la bord erau soția și fiica lui Briggs și un echipaj de șapte oameni. Pe 4 decembrie, nava britanică *Dei Gratia*, comandată de David Morehouse, care plecase din New York cu o săptămână mai târziu, tot spre Genova, s-a intersectat

SIFILIS SAU SALIERI: UCIGAȘUL LUI MOZART

NU ÎNCAPE ÎNDOIALĂ că Mozart a fost un geniu al muzicii. A fost un copil-minune, care a scris muzică înainte să-și scrie propriul nume, iar jumătate dintre simfoniile sale au fost compuse între optsprezece și nouăsprezece ani. A fost însă și un pervers nebun, cu o obsesie scabroasă aflată la limita patologicului; conținutul corespondenței cu mama sa cu înclinații similare pur și simplu nu poate fi citat sau reprodus aici. Să spunem doar că aceeași minte care a scos în lume „Eine Kleine Nachtmusik” (*A Little Night Music*) a născocit și mai puțin cunoscuta „Leck mich im Arsch” (*Lick Me in the Arse*), un canon în Si bemol, lucrarea cu numărul K231 din lista compozițiilor sale. A compus, de asemenea, și o continuare, cu un titlu care e mai bine să nu fie menționat aici. Dar a fost el într-adevăr ucis de așa-zisul său rival, Antonio Salieri? Aceasta este o teorie populară prezentată drept realitate în celebrul și multipremiatul film *Amadeus* (1984), în urma căruia generațiile actuale și-au format percepția întregii povești a epopeii Mozart-Salieri.

În acest film și, de altfel, în conformitate cu percepția generală față de Mozart și de Salieri, rolul celui dintâi este interpretat de junele Tom Hulce, în timp ce F. Murray Abraham joacă rolul bătrânului obosit, aflat în competiție

INVAZIILE CONCHISTADORILOR SPANIOLI: INCAȘII ȘI IRLANDEZII

CEA MAI COMPLICATĂ enigmă de care se lovește cineva care vizitează pentru prima dată America de Sud este influența irlandeză în zonă. În Chile, de exemplu, există câteva statui ridicate în onoarea lui Bernardo O'Higgins (1778-1842), care, fiind originar din comitatul Sligo, este încă venerat ca părinte al Independenței statului Chile și primul Director Suprem al țării după eliberarea de sub control spaniol. De asemenea, turiștii din Argentina ar putea fi în aceeași măsură surprinși de mulțimea de taverne și restaurante irlandeze, iar același lucru se întâmplă și în Brazilia, unde peste statuia lui Isus Mântuitorul de deasupra orașului Rio se revarsă o lumină verde-trifoi la fiecare sărbătoare de Ziua Sfântului Patrick, care este însoțită de festivități ample în oraș. Aceste legături neîntrerupte dintre America de Sud și Irlanda datează de la începutul anilor 1500, când Spania și comitatele din sudul Irlandei au legat relații comerciale strânse, ce au dus la formarea puțin cunoscutei, dar însemnatei diaspore irlandeze – aceasta călcând pe urmele conchistadorilor spanioli care au invadat Mexicul și America de Sud în același secol.